

Brüssel, 17. detsember 2020
(OR. en)

14167/20

ENV 820
COMPET 645
AGRI 482
TRANS 613
MI 583
IND 279
CONSOM 223
ECOFIN 1167
ENER 503
RECH 533
SAN 482
MARE 38
SOC 821
CHIMIE 67
ENT 155

MENETLUSE TULEMUS

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Kuupäev: 17. detsember 2020

Saaja: Delegatsioonid

Eelmise dok nr: 13852/20 + COR 1

Komisjoni dok nr: 6766/20 + ADD 1 - COM(2020) 98 final

Teema: Teeme majanduse taastamise ringluspõhiseks ja keskkonnahoidlikuks
– Nõukogu järeldused

Delegatsioonidele edastatakse lisas 17. detsembril 2020 toimunud nõukogu 3782. istungil heaks
kiidetud nõukogu järeldused eespool nimetatud teemal.

Teeme majanduse taastamise ringluspõhiseks ja keskkonnahoidlikuks
– Nõukogu järelused –

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

TULETADES MEELDE

Euroopa Ülemkogu 21. juuli 2020. aasta järeldusi mitmeaastase finantsraamistiku ja Euroopa Liidu taasterahastu „Next Generation EU“ kohta¹;

Euroopa Ülemkogu 12. detsembri 2019. aasta järeldusi kliimamuutuste kohta²;

komisjoni teatise

- „Puhas planeet kõigi jaoks. Euroopa pikaajaline strateegiline visioon, et jõuda jõuka, nüüdisaegse, konkurentsivõimelise ja kliimaneutraalse majanduseni“³;
- „Euroopa roheline kokkulepe“⁴;
- „Euroopa võimalus: parandame vead ja teeme ettevalmistusi järgmise põlvkonna jaoks“⁵;
- „Uus ringmajanduse tegevuskava. Puhtama ja konkurentsivõimelisema Euroopa nimel“⁶;
- „Kriitilise tähtsusega toorainetega seotud vastupanuvõime: teekond suurema julgeoleku ja kestlikkuse poole“⁷;
- „Kestlikkust toetav kemikaalistrateegia. Mürgivaba keskkonna loomise suunas“⁸;

¹ EUCO 10/20.

² EUCO 29/19.

³ 15011/18 – COM(2018) 773 final.

⁴ 15051/19 + ADD 1 – COM(2019) 640 final.

⁵ 8136/20 – COM(2020) 456 final.

⁶ 6766/20 + ADD 1 – COM(2020) 98 final.

⁷ 10435/20 – COM(2020) 474 final.

⁸ 11976/20 + ADD 1 – COM(2020) 667 final.

- „ELi elurikkuse strateegia aastani 2030. Toome looduse oma ellu tagasi“⁹;
- „Strateegia „Talust taldrikule“ õiglase, tervisliku ja keskkonnahoidliku toidusüsteemi edendamiseks“¹⁰;
- „Euroopa uus tööstusstrateegia“¹¹ ja „VKEde strateegia kestliku ja digitaalse Euroopa kujundamiseks“¹²;
- „Ühtse turu tõkete tuvastamine ja kõrvaldamine“¹³ ja „Pikaajaline tegevuskava ühtse turu normide paremaks rakendamiseks ja täitmise tagamiseks“¹⁴;
- „Euroopa digituleviku kujundamine“¹⁵ ja „Euroopa andmestrategie“¹⁶;

varasemaid nõukogu järeltöid ringmajanduse teemal, eelkõige 25. juuni 2018. aasta järeltöö „ELi ringmajanduse tegevuskava elluviimine“¹⁷ ning 4. oktoobri 2019. aasta järeltöö „Rohkem ringlust – üleminek kestlikule ühiskonnale“¹⁸;

nõukogu 26. juuni 2019. aasta järeltöö „Liidu keskkonnasäästlike kemikaalide poliitika strateegia“¹⁹;

nõukogu 23. oktoobri 2020. aasta järeltöö „Elurikkuse kaitseks on vaja võtta kiireloomulisi meetmeid“²⁰;

nõukogu 17. detsembri 2020. aasta järeltöö „Keskkonnakasulik digitaliseerimine“²¹;

⁹ 8219/20 + ADD 1 – COM(2020) 380 final.

¹⁰ 8280/20 + ADD 1 – COM(2020)381 final.

¹¹ 6782/20 – COM(2020) 102 final.

¹² 6783/20 – COM(2020) 103 final.

¹³ 6779/20 – COM(2020) 93 final.

¹⁴ 6778/20 – COM(2020) 94 final.

¹⁵ 6237/20 – COM(2020) 67 final.

¹⁶ 6250/20 – COM(2020) 66 final.

¹⁷ Dok 10447/18.

¹⁸ Dok 12791/19.

¹⁹ Dok 10713/19.

²⁰ Dok 12210/20.

²¹ Dok 14169/20.

Euroopa Parlamendi resolutsioone ressursitõhususe ja ringmajandusele ülemineku kohta; ökodisaini direktiivi (2009/125/EÜ) rakendamise kohta (31. mai 2018); Euroopa rohelise kokkuleppe kohta (15. jaanuar 2020) ning kestlikkust toetava kemikaalistrateegia kohta (10. juuli 2020);

ÜRO Peaassamblee resolutsiooni, mis käsitleb kestliku arengu tegevuskava aastani 2030 „Muudame oma maailma“, kestliku arengu eesmärged, ÜRO Keskkonnaassamblee neljanda istungi (UNEA-4) ministrite deklaratsiooni, milles ülemaailmne kogukond nõustus edendama säästva tarbimise ja tootmise tavasid ringmajanduse kaudu, ÜRO Keskkonnaassamblee resolutsiooni 2/8 säästva tootmise ja tarbimise kohta, resolutsiooni 4/1 uuenduslike võimaluste kohta säästva tarbimise ja tootmise saavutamiseks, resolutsiooni 4/6 plastist mereprügi ja mikroplasti kohta, resolutsiooni 4/9 ühekordselt kasutatavate plasttoodete saaste kohta ning resolutsioone 2/7 ja 4/8 kemikaalide ja jäätmete keskkonnahoidliku käitlemise kohta;

COVID-19 pandeemiast taastumise teel

1. TOONITAB, et COVID-19 pandeemia järel on oluline meie majandus ja ühiskond kestlikult uuesti üles ehitada; RÕHUTAB sellest lähtuvalt, kui tähtis on määrata juba algusest peale õige kurss, kasutades selleks Euroopa rohelist kokkulepet kui teekaarti vastupanuvõimelise, konkurentsivõimelise ja turvalise kliimaneutraalse ringmajanduse suunas, millega kaitstakse, taastatakse ja kasutatakse kestlikult bioloogilist mitmekesisust ning saavutatakse nullsaaste ning kus majanduskasv ei ole seotud ressursside kasutamisega ja võetakse arvesse liikmesriikide erinevaid lähtekohti ja eripärasid ning saavutatakse õiglane üleminek, kus kedagi ei jäeta kõrvale;
2. TOONITAB, kui olulised on Euroopa Liidu taasterahastu (Next Generation EU) ja mitmeaastane finantsraamistik töökohtade loomisel ja COVID-19 pandeemia põhjustatud vahetu kahju korvamisel, suunates samas liidu kindlalt kestliku ja vastupanuvõimelise taastumise teele, toetades Euroopa rohelise kokkuleppe poliitiliste eesmärkide tulemuslikku, õiglast ja sotsiaalselt tasakaalustatud rakendamist ning tagades ELi kulude kooskõla kahju mittetekitamise põhimõttega ja Pariisi kokkuleppe eesmärkidega;

3. TUNNISTAB ringmajandusele ülemineku keskset rolli konkurentsivõime, innovatsiooni, töökohtade ja heaolu edendamisel, soodustades ringluspõhiseid ärimudeleid ja ostutavasid, ettevõtlust ja teadusuuringuid, pikendades toodete kasutusiga, lisades toodetele, hoonetele ja varadele väärtust ja funktsionaalsust, ennetades ressursside ammendumist ja jäätmeteket ning täiustades jäätmekäitlust jäätmehierarhia kohaldamise kaudu, luues hästitoimiva ühtse turu mürgivabade ja kvaliteetsete ringlussevõetud toorainete jaoks ning kasutades andmeid ja digitehnoloogiat; TOONITAB, et nii toimides võib lühendada ja mitmekesistada tarneahelaid ning vähendada strateegilist sõltuvust primaarsetest, eeskätt taastumatutest loodusvaradest, suurendades seeläbi ELi strateegilist autonoomiat ja vastupanuvõimet ning säilitades samas avatud majanduse;
4. TULETAB MEELDE, et meie majanduskasvu lahtisidumine ressursikasutusest ja üleminek ringluspõhistele süsteemidele tootmises ja tarbimises on keskse tähtsusega ÜRO kestliku arengu tegevuskava 2030 kestliku arengu eesmärkide saavutamiseks ja 2050. aastaks ELi kliimaneutraalsuse saavutamiseks, bioloogilise mitmekesisuse vähenemise peatamiseks, ökosüsteemide ja nende teenuste kaitsmiseks ja taastamiseks, ressursitõhususe suurendamiseks ja mürgivaba keskkonna saavutamiseks, hoides seeläbi ressursikasutuse ja kasvuhoonegaaside heite mõju planeedi võimaluste piirides ning võimaldades meil täita oma kohustusi tulevaste põlvkondade eest, ning KUTSUB komisjoni ja liikmesriike ÜLES püüdlema täieliku ringmajanduse poole;
5. PEAB VÄGA TERVITATAVAKS Euroopa rohelise kokkulepe keskse sambana toimivat ringmajanduse tegevuskava, mis on oluline majanduse taastamiseks ja kestliku majanduskasvu saavutamiseks;
6. RÕHUTAB, kui oluline on keskendada uus ringmajanduse tegevuskava kestlikule tootepoliitikale, oluliste toodete väärtusahelatele ja jäätmetekke vältimisele, ning MÄRGIB TUNNUSTAVALT, et paljud tegevuskava meetmed kajastavad üleskutseid ja soovitusi, mis esitati nõukogu 4. oktoobri 2019. aasta järel dustes ringmajanduse kohta;

7. KUTSUB komisjoni ÜLES algatama meetmeid ja esitama ringmajanduse tegevuskavas ette nähtud seadusandlikud ettepanekud niipea kui võimalik kooskõlas parema õigusloome kokkulepitud põhimõtetega,²² eeskätt teostades põhjalikke mõjuhindamisi, ning eraldama vajalikke vahendeid selle rakendamise ja täitmise tagamiseks ja hõlbustamiseks, sealhulgas esitades aegsasti vajalikud rakendusdokumendid ja suunised ning andes liikmesriikidele korrapäraselt aru rakendamise edenemisest; TUNNISTAB, et ringmajanduse tegevuskava uute poliitiliste ja seadusandlike meetmete ettevalmistamisel tuleks arvesse võtta saarte ees seisvaid eriväljakutseid; TUNNISTAB liikmesriikide rolli ringmajanduse tegevuskava rakendamisel ning täiendamisel oma meetmetega ja investeeringutega riiklikul tasandil;
8. KUTSUB ÜLES eri poliitikavaldkondade sidusale kujundamisele ja rakendamisele; JUHIB TÄHELEPANU sellele, et uues ringmajanduse tegevuskavas sätestatud põhimeetmete põhjendamisel kooskõlas ÜRO kestliku arengu tegevuskavaga 2030 ning Pariisi kokkuleppega tuleb luua selged seosed asjakohaste olemasolevate ja tulevaste ning eeskätt roheline kokkuleppe kohaste, kuid ka muude strateegiate, kokkulepete ja algatustega; RÕHUTAB, et põhimeetmete põhjendamisel on tähtis säilitada haldus- ja majandusliku koormuse proportsionaalsus;

Kestlike toodete muutmine normiks

(Kestlike toodete kavandamine)

9. PEAB TERVITATAVAKS komisjoni väljakuulutatud algatust esitada seadusandlikke ettepanekuid osana tervikliku ja integreeritud kestliku tootepoliitika raamistikust, mis edendab kliimaneutraalsust, energia- ja ressursitõhusust ning mürgivaba ringmajandust, kaitseb rahvastiku tervist ja bioloogilist mitmekesisust ning võimestab ja kaitseb tarbijaid ja avaliku sektori hankijaid;

²² 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevaheline parema õigusloome kokkulepe (ELT L 123, 12.5.2016, lk 1).

10. TOONITAB, et kestliku tootepoliitika raamistikus sisalduvad toodete kestlikkuse põhimõtted peavad tuginema olelusringi põhisele lähenemisviisile, mis vähendab keskkonnamõju, maksimeerib väärtuse säilitamist, seab prioriteediks vastupidavamad tooted ja hoiab materjalid majandustsüklis võimalikult kaua (ümbermõtlemine, loobumine, korduskasutamine, vähendamine, parandamine, ümberkujundamine ja ringlussevõtt), võttes samal ajal arvesse sotsiaalseid aspekte; KUTSUB sellega seoses komisjoni ÜLES tegema ettepanekuid tagamaks, et Euroopa turule lastavate toodete kavandamisel kombineeritakse need ringluspõhimõtted ohutute ja kestlikult kavandatud kemikaalide ja energiatõhususe põhimõttega, tagades samal ajal nende kvaliteedi, toimivuse ja tooteohutuse; KUTSUB komisjoni ÜLES töötama koos liikmesriikide ja sidusrühmadega välja asjakohased meetodid toodetes ringlussevõetud materjalide sisalduse kontrollimiseks ning käsitlema asjakohastel juhtudel konkreetsete tooterühmade puhul ringlussevõetud materjalide kohustusliku sisalduse küsimust;
11. KUTSUB komisjoni ÜLES käsitlema mõjuhinnangu alusel ületarbimist ja teatavate ühekordselt kasutatavate toodete vähendamist ning arutama ka toodete enneaegset vananemist, eelkõige elektri- ja elektroonikaseadmete, sealhulgas tarkvara puhul; PEAB TERVITATAVAKS komisjoni kavatsust keelustada müümata kestvuskaupade hävitamine, kui selleks ei ole mõjuvaid põhjuseid;
12. PEAB VÄGA TERVITATAVAKS komisjoni võetud kohustust minimeerida probleemsete ainete sisaldust toodetes ja asendada sellised ained nii palju kui võimalik teistega; TOETAB ringluse edendamist mürgivabas keskkonnas; KUTSUB komisjoni ÜLES tugevdama ohutust ja kestlikult kavandamist kui lähtepõhimõtet, mis toob kaasa edasise innovatsiooni ning kemikaalide ja jäätmete keskkonnaohutu käitlemise; RÕHUTAB, kui tähtis on tooteohutus, sealhulgas hoidumine probleemsete ainete kasutamisest toodetes, eeskätt mis puudutab mittehädavajalikku kasutamist, ning keemilise koostise kohta teabe lihtsa kättesaadavuse tagamine kogu toote olelusringi jooksul, sealhulgas jäätmekäitlejate jaoks ja, kui nad seda taotlevad, ka tarbijate jaoks;

13. PEAB TERVITATAVAKS komisjoni kavatsust esitada seadusandlik põhialgatus ökodisaini direktiivi kohaldamisala laiendamiseks, et muuta selle raamistik kohaldatavaks laiemale tootevalikule; KUTSUB komisjoni ÜLES töötama välja uued kriteeriumid, mille eesmärk on tagada eelkõige ressursi- ja materjalitõhusus ning mürgivabad materjalitsükli, jätkates samal ajal energiatõhususega seotud edusammude tegemist ning võttes arvesse tootespetsiifilisi iseärasusi ja tagades tooteohutuse; RÕHUTAB, et need kriteeriumid peavad olema konkreetsed ja kontrollitavad;
14. TOONITAB, et ökodisaini kriteeriumide kehtestamise protsessis tuleb täielikult arvesse võtta toodete ja turu arengut, tõhustades seeläbi ka protsessi, kusjuures vältida tuleks tarbetuid viivitusi ja halduskoormust; KUTSUB komisjoni TUNGIVALT ÜLES protsessi kiirendama ja viima iga tooterühma viimistlemise lõpule kolme aasta jooksul;
15. MÄRGIB, et üks alusmeetoditest ELi erinevate tootepoliitika vahendite jaoks ja kestlike toodete raamistiku puhul võib olla toote keskkonnajälg, võttes arvesse ka muid sobivaid meetodeid;
16. KUTSUB komisjoni ÜLES uurima selliste uute ärimudelite potentsiaali, millega saaks optimeerida toodete ja teenuste tõhusust ja kestlikkust kogu väärtusahelas ja mis hõlmavad näiteks toodete jagamist, liisimist, ümbertöötlemist, nende pakkumist teenusena või kasutatud kujul, samuti tootja omanduse mudelite ja toemudelite potentsiaali, tunnistades samal ajal VKEde ja tarbijate võtmerolli nendes uutes ärimudelites; RÕHUTAB parandusteenuste sektori potentsiaali Euroopas nii majanduslikust kui töökohtade loomise seisukohast;

(Tarbijate ja avaliku sektori hankijate võimestamine)

17. TOONITAB vajadust anda (näiteks digikujul) põhjalikku, kontrollitavat, standarditud ja hõlpsalt kättesaadavat toote kestlikkust käsitlevat teavet, mis hoiab ära rohepesu ning austab ärisaladusi ja intellektuaalomandit; KUTSUB sellest tulenevalt komisjoni ÜLES määratlema toodete keskkonnateabe nõuded, käsitledes ka toodete parandatavust, ning uurima võimalust võtta kasutusele regulatiivne keskkonnamärgis;

18. PEAB TERVITATAVAKS komisjoni kavatsust näha ette „õigus toote parandamisele“, mis peaks võimaldama tarbijatel oma tooteid mõistliku hinna eest parandada lasta; RÕHUTAB vajadust tugevamate tarbijaõiguste järele, et luua stiimuleid toodete vastupidavuse parandamiseks; TOONITAB, et kõik uued vastupidavusnõuded peaksid tuginema komisjoni asjaomastes ELi ökomärgise otsustes ning ökodisaini ja energiamärgistuse paketi juba kehtestatud nõuetele (nt varuosade kättesaadavus, teave parandamise ja hoolduse kohta, demonteerimine laialdaselt kättesaadavate tööriistade abil jne), laiendades neid asjaomastele tootekategooriatele ja suurendades nende ambitsioonikust;
19. HINDAB komisjoni kavatsust tagada, et keskkonnahoidlikke väiteid põhjendatakse toote olulusringi keskkonnamõjudega, kasutades toote keskkonnajalajälgi ja muid olulusringil põhinevaid meetodeid; KUTSUB komisjoni sellega seoses ÜLES kaaluma ka olemasolevaid vahendeid, nagu keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteem ning toote keskkonnadeklaratsioonid ettevõtjatevahelise teabe osas, seades samas esikohale teatavad tõestatud ja mainekad Euroopa ja riiklikud I tüübi ökomärgised;
20. PEAB TERVITATAVAKS komisjoni kavatsust toonitada ringluspõhiste toodete ja teenuste riigihangete tähtsust ringluspõhiste turgude ja investeringute edendamisel ning, TOETAB, niivõrd kui see on asjakohane ja teostatav, kohustuslikke keskkonnahoidlike riigihangete kriteeriume, mis põhinevad olulusringi mõju analüüsidel ja eesmärkidel, ning rõhutab vajadust aruandluse ja järelevalve järele, et hinnata keskkonnahoidlike riigihangete poliitika tulemusi, minimeerides samal ajal halduskoormust; TOONITAB asjakohase koolituse tähtsust;

(Ringlus tootmisprotsessides)

21. TULETAB MEELDE, et ringmajandus on ELi tööstusstrateegia eesmärkide saavutamiseks väga oluline; PEAB sellest tulenevalt TERVITATAVAKS strateegias sisalduvaid meetmeid, millega süvalaiendatakse ringmajanduse põhimõtteid kõigis ELi tööstusharudes, tagades samal ajal, et ELi tööstuse konkurentsivõime saab suuremast ringlusest kasu;

22. PEAB TERVITATAVAKS komisjoni teadet, et ta hindab võimalusi ringluse edasiseks edendamiseks tööstusheidete direktiivi²³ läbivaatamise ja parima võimaliku tehnika viitedokumentide kontekstis, selgitades samal ajal jäätmeid käsitlevate õigusaktide kohaldatavust; TOETAB komisjoni ELi keskkonnatehnoloogia kontrollisüsteemi laiendamisel ja selle nähtavuse suurendamisel;
23. PEAB TERVITATAVAKS ELi biomajanduse ajakohastatud strateegiat²⁴ ja selle keskendatust ringmajanduse kaasamisele bioressursipõhiseid materjale kasutavatesse sektoritesse ning TUNNISTAB, et ringbiomajandus saab toetada sobivatest tööstusjäätmetest või kõrvalsaaduste sisenditest valmistatud uute väärtuslike toodete väljatöötamist; JUHIB TÄHELEPANU sellele, et tulevikus olulise rolli täitmiseks peavad bioressursipõhised tooted ja materjalid olema kõikide teiste toodetega sarnaselt keskkonnale ohutud ning ei tohi ohustada jäätmevoogude ringlussevõttu ega jäätmetekke vältimise meetmeid; TOONITAB vajadust kohaldada kogu olelusringi hõlmavaid meetodeid, et määrata kindlaks nende mõju keskkonnale ja energiatarbimisele;
24. KUTSUB ÜLES investeerima Euroopa suutlikkusse rakendada ringluspõhiseid ja suletud ahelate süsteeme, pöörates erilist tähelepanu energia- ja ressursimahukate materjalide töötlemisele ning kriitilise tähtsusega toorainetele ja nendega seotud vajalike kestlike tehnoloogiate väljatöötamisele;

Oluliste väärtusahelate suhtes kasutatavad strateegilised lähenemisviisid

(Üldised aspektid)

25. KIIDAB HEAKS ringmajanduse tegevuskava keskendatuse seitsmele kavandatud suure mõjuga väärtusahelale, kuna need moodustavad olulise osa ELi majandusest, tööhõivest, keskkonnamõjust ja kasvuhoonegaaside heitkogustest; PEAB TERVITATAVAKS komisjoni kavatsust luua kestlik tootepoliitika raamistik, käsitledes olulisi väärtusahelaid süsteemsete sektoripõhiste strateegiate kaudu, ning RÕHUTAB samas vajadust tagada nende strateegiate sidusus ja käsitleda ka sotsiaalset mõju;

²³ Direktiiv 2010/75/EL.

²⁴ 13229/18 – komisjoni teatis COM(2018) 673 final.

26. TOETAB komisjoni kavatsust esitada elektroonikaseadmete ringkasutuse algatus, et käsitleda tarbijatele mõeldud elektri- ja elektroonikaseadmete keskkonnamõju ja võidelda toodete enneaegse vananemise vastu, eeskätt pikendades nende kasutusega ökodisaininõuete kaudu, lihtsustades ajakohastus- ja parandustegevust, tagades varuosade kättesaadavuse, tegeledes sellise kasvava jäätmevooga ning tagades, et väärtuslikud komponendid ja toorained, eelkõige kriitilise tähtsusega toorained, võetakse taaskasutusse ning kasutatakse uuesti Euroopa Liidus, rakendades samal ajal innovatsiooni ja tehnoloogilist suutlikkust ning kehtestades energiatõhususe miinimumnõuded; PEAB sellega seoses TERVITATAVAKS komisjoni kavatsust teha ettepanek ühise laadija kasutuselevõtmiseks;
27. TOETAB komisjoni plaani vaadata läbi ohtlike ainete kasutamise piiramise direktiiv,²⁵ et hinnata selle tõhusust ja tulemuslikkust ning ka sidusust muude õigusaktidega, eeskätt seoses kohaldamisala, mõistete, nõuete, erandite ja kohaldamiskuupäevadega, mis on sätestatud kemikaalimääruses REACH,²⁶ elektroonikaromude direktiivis,²⁷ püsivate orgaaniliste saasteainete määruses²⁸ ja ökodisaini direktiivis,²⁹ et kindlustada ja tugevdada ELi kemikaalialast õigusraamistikku ja lihtsustada otsuste tegemise protsessi;

²⁵ Direktiiv 2011/65/EL (muudetud direktiiviga 2017/2102/EL).

²⁶ Määrus 1907/2006/EÜ.

²⁷ Direktiiv 2012/19/EL.

²⁸ Määrus 2019/1021/EL.

²⁹ Direktiiv 2009/125/EÜ.

28. TOETAB komisjoni kõigis algatustes, mis soodustavad elektroonikaromude tekke ennetamist ja korduskasutamiseks või ringlussevõtmiseks ettevalmistamise parandamise eesmärgil elektroonikaromude, eelkõige väärtuslike elektroonikaseadmete romude eraldi kogumist; TOONITAB, et selliste meetmete edendamisel tuleks võtta arvesse subsidiaarsuse aspekte ja juba olemasolevaid riiklikke süsteeme ning maksimeerida nii palju kui tehniliselt võimalik ja majanduslikult mõistlik elektroonikaseadmete järelejäänud väärtust ja funktsionaalsust; TOONITAB, kui oluline on takistada korduskasutamiseks kõlbmatute kasutatud elektri- ja elektroonikaseadmete ebaseaduslikku vedu, eesmärgiga vältida negatiivset mõju tervisele ja keskkonnale ning hoida kriitilise tähtsusega toorained ELis;
29. KUTSUB komisjoni ÜLES tegema ettepaneku muu hulgas Teadusuuringute Ühiskeskuse aruandele tuginedes ettepaneku elektri- ja elektroonikatoodete parandatavuse hindamise süsteemi loomiseks, et teavitada tarbijaid kõnealuste toodete parandatavuse tasemest;

(Akud, patareid ja sõidukid)

30. PEAB TERVITATAVAKS komisjoni ettepanekut patareisid ja akusid käsitleva uue õigusraamistiku kohta,³⁰ mille eesmärk on tagada kõikide akude ja patareide ohutu, ringluspõhine ja kestlik väärtusahel ning millega võetakse kasutusele meetmed väärtuse säilitamiseks ja optimeerimiseks alates toote kavandamisest ja tootmisest kuni kasutamise ja korduskasutamise, ümbertöötlemise ja ringlussevõtmise, ning mille eesmärk on soodustada asjakohastel juhtudel laetavate akude kasutamist;
31. TOETAB komisjoni kavatsust teha ettepanek romusõidukite direktiivi³¹ läbivaatamiseks, eesmärgiga tõhustada ringlust autotööstuses, muu hulgas kestlikku disaini ja võimalikult suurt parandatavust käsitlevate sätetega ning normide parema täitmisega, et lahendada „kadunud“ sõidukite ja romusõidukite ebaseadusliku ekspordi probleemid;

³⁰ 13944/20 + ADD 1 – COM(2020)798 final.

³¹ Direktiiv 2000/53/EÜ.

(Pakendid)

32. PEAB TERVITATAVAKS komisjoni kavatsust teha ettepanek pakendite ja pakendijäätmete direktiivi³² läbivaatamiseks, eesmärgiga tagada, et kõik pakendid on 2030. aastaks majanduslikult teostataval viisil korduskasutatavad või ringlussevõetavad, vähendades pakendeid, liigset pakendamist ja seeläbi pakendijäätmeid; samal ajal MÄRGIB, et järgida tuleb hügieeni- ja toiduohutusstandardeid; MÄRGIB, et direktiiv vaadati läbi 2018. aastal ning liikmesriikidel on selle rakendamiseks vaja piisavalt aega; INNUSTAB komisjoni lisama asjakohastel juhtudel sätted pakendites sisalduvate ringlussevõetud materjalide kohta sarnaselt ühekordselt kasutatavate plasttoodete direktiivis³³ plastpudelite suhtes kasutatava lähenemisviisiga;
33. TOONITAB, et nende eesmärkide saavutamiseks tuleks pakendite ja pakendijäätmete direktiivi läbivaatamisega ajakohastada ja kehtestada konkreetsemaid, tõhusamaid ja hõlpsamini rakendatavaid sätteid, et soodustada kestlikku pakendamist siseturul ja minimeerida pakendite keerukust, edendamaks majanduslikult teostatavaid lahendusi ja parandamaks korduskasutatavust ja ringlussevõetavust ning minimeerimaks probleemseid aineid pakendimaterjalides, eeskätt toidu pakendimaterjalide puhul; TOONITAB, et hulgimüük võib aidata kaasa pakendijäätmete vähendamisele; samuti RÕHUTAB, et üldsuse juurdepääs avalikele joogiveekraanidele ja joogikõlblikule kraaniveele võib aidata kaasa pakendijäätmete vähendamisele, ning INNUSTAB komisjoni ja liikmesriike selliseid meetmeid edendama; RÕHUTAB vajadust märgistada pakendid hõlpsalt mõistetaval viisil, et teavitada tarbijaid pakendi ringlussevõetavusest ja sellest, kuhu tuleb pakendijäätmed ringlussevõtmise hõlbustamiseks viia;
34. PEAB TERVITATAVAKS komisjoni kavatsust kehtestada normid kõikide plastmaterjalide ohutuks ringlussevõtuks toiduga kokkupuutuvatesse materjalidesse; TAOTLEB, et komisjon määraks kindlaks polüetüleentereftalaadi (PET) mehaaniliste protsesside lubade väljastamise ajakava ning töötaks tihedas koostöös asjaomaste tootjatega välja normid muu plasti kui PET kohta;

³² Direktiiv 94/62/EÜ.

³³ Direktiiv 2019/904/EL.

(Plast)

35. TOETAB komisjoni eesmäärke, mis on sätestatud ELi plastistrateegias,³⁴ ning KUTSUB komisjoni ÜLES rakendama strateegias ette nähtud meetmeid ning esitama aruande strateegia rakendamise ja keskkonnamõju kohta, näiteks kasvuhoonegaaside heitkoguste ja saadud kogemuste kohta, mis võivad mõjutada tulevast poliitikat;
36. TULETAB MEELDE, kui oluline on ühekordselt kasutatavate esemete tarbimise vähendamine, kui see on keskkonna jaoks parim lahendus, ühekordselt kasutatavate plasttoodete direktiiviga hõlmatud toodete ühetaoline tõlgendamine, toodete märgistamine ning standarditud meetodite väljatöötamine ringlussevõetud materjali sisalduse mõõtmiseks toodetes, tuginedes eelistatavalt ühtlustatud kontrollimeetoditele; RÕHUTAB sellega seoses laiendatud tootjavastutuse võimalikku kasu;
37. MÄRGIB, et ühekordselt kasutatavate plasttoodete direktiiv on juba hea lähtepunkt ühekordselt kasutatavate plastjoogipudelite ringlussevõetud materjali sisalduse ühtse kvoodi kehtestamiseks; RÕHUTAB, kui oluline on, et liikmesriigid tugevdaksid plastijäätmete kogumist, sortimist ja ringlussevõttu ning kvaliteetse ringlussevõtu strateegilist taristut, ning KUTSUB komisjoni ÜLES esitama viivitamata täiendavaid meetmeid, et suurendada nõudlust ringlussevõetud materjali järele, piirata plastijäätmete eksporti väljapoole ELi ja sulgeda plastpakendite ringlussevõtuahelad, näiteks edendades pandi- ja tagastamissüsteeme või laiendatud tootjavastutust ning kehtestades ELi miimumnõuded ringlussevõetud materjali sisalduse kohta plasttoodetes;
38. INNUSTAB komisjoni ja liikmesriike toetama katseprojekte ja kujunemisjärgus innovaatiliste tehnoloogiate, nagu plasti täiustatud mehaaniline või keemiline ringlussevõtt, laiendamist, tagades samal ajal, et need vähendavad üldist keskkonnamõju kogu olelusringi arvesse võttes; KUTSUB komisjoni ÜLES uurima, milline on keemilise ringlussevõtu potentsiaal saada kestlikuks plasti ringlussevõtu viisiks, ja määratlema tingimused, mille kohaselt käsitatakse seda ringlussevõtu viisina vastavalt jäätmete raamdirektiivis³⁵ määratletule;

³⁴ 5477/18 + ADD 1 – komisjoni teatis COM(2018) 28 final.

³⁵ Direktiiv 2008/98/EÜ (viimati muudetud direktiiviga 2018/851/EL).

39. TOONITAB, et igasugune bioressursipõhise, „biolaguneva“ või „kompostitava“ plasti potentsiaalne kasutamine peaks põhinema olelusringi keskkonnamõjul, võttes täielikult arvesse taastuvate materjalide rolli kliimamuutuste leevendamisel, bioloogilise mitmekesisuse säilitamisel ja toiduga kindlustatuse tagamisel; KUTSUB sellest tulenevalt komisjoni ÜLES töötama välja selge poliitikaraamistiku biotoorainel põhineva, „biolaguneva“ ja „kompostitava“ plasti jaoks, et vältida tarbijate eksitamist ning vähendada plastiprügi teket ja tahtmatut reostust, tagada nõuetekohane käitlemine ja vältida muud laadi plastijäätmete ringlussevõtu kahjustamist;
40. TOETAB komisjoni tahtlikult lisatud mikroplasti võimalikul kiirel piiramisel ja plastigraanulitest tuleneva reostuse vastu võitlemisel, et kaitsta nii keskkonda kui ka inimeste tervist, ning sellistest toodetest nagu tekstiilid, rehvid, värvid ja pinnakattevahendid tahtmatult eralduva mikroplasti mõõtmise meetodite edasiarendamisel ja ühtlustamisel, eesmärgiga võtta täiendavaid meetmeid nendest allikatest pärit saaste vähendamiseks, ning TEEB ETTEPANEKU tugineda käimasolevale tööle merestrateegia raamdirektiiv³⁶ ühise rakendusstrateegia vallas;
41. TOETAB kõiki jõupingutusi, et täita lüngad teaduslikes teadmistes, mis puudutavad mikroplasti keskkonnas, sealhulgas maismaal ja õhus, joogivees, elustikus ja toidus, selle allikaid ja mõju inimeste tervisele;
42. KUTSUB komisjoni ÜLES esitama oma kohustused seoses mikroplastiga, sealhulgas ennetusmeetmed mikroplasti vähendamiseks keskkonnas; RÕHUTAB, et kogu olelusringi jooksul tuleb võtta ennetavaid meetmeid, näiteks valmistada tooteid viisil, mis hoiab ära mikroplasti heite, või varustada pesumasinaid filtritega;

³⁶ Direktiiv 2008/56/EÜ.

43. PEAB TERVITATAVAKS komisjoni teadaannet laiaulatusliku ELi tekstiilistrateegia kohta ning KUTSUB komisjoni ÜLES töötama välja strateegia kooskõlas nõukogu poolt juba väljendatud mureküsimumuste ja soovitustega³⁷, sealhulgas ökodisaini ja tarbijate teavitamise (märgistussüsteemi) meetmete ning asjakohastel juhtudel laiendatud tootjavastutuse kavade kaudu ning probleemsete ainete minimeerimise ja järkjärgulise kõrvaldamisega, võttes arvesse lõnga, riide ja tekstiili täielikku olelusringi, sealhulgas nende panust kasvuhoonegaaside heitkogustesse, mõju keskkonnale ja tervisele ning töötingimusi; KUTSUB komisjoni ÜLES kaaluma sektoripõhiseid õigusakte; TOETAB müümata kestvuskapade hävitamise keelustamist käsitleva ettepaneku lisamist tulevasse ELi tekstiilistrateegiasse; MÄRGIB, et strateegia ei peaks hõlmama mitte ainult uusi nõudeid ELi tootjatele, vaid ka vahendeid, millega stimuleerida tarbijate käitumise muutumist, kestliku ringlussevõtu tehnoloogiaid ja nõudlust ringlussevõetud tekstiili järele, arvestades, et alates 2025. aastast on liikmesriigid kohustatud kehtestama tekstiilijäätmete kohustusliku eraldi kogumise; INNUSTAB komisjoni analüüsima „kiirmoe“ keskkonnamõju;
44. RÕHUTAB COVID-19 kriisi erilist mõju kõnealusele sektorile kogu maailmas ning vajadust teha koostööd sidusrühmadega, sealhulgas tarbijate ja sotsiaalsete parandusvõrgustikega, et taastada see kooskõlas kestlikumate, ringluspõhisemate ja konkurentsivõimelisemate ärimudelitega, luues väärtust, töökohti ning vastupidavaid, keskkonnasõbralikke ja sotsiaalselt õiglasi väärtusahelaid, sealhulgas kõrvaldades järk-järgult probleemsed ained materjalitsüklitest nii Euroopas kui ka mujal;
45. MÄRGIB, et taasteprotsess COVID-19 kriisile reageerimiseks annab võimaluse suurendada investeeringuid kestlikesse lahendustesse ja ärimudelitesse, sealhulgas bioressursi- ja jäätmepõhiste põhinevate kiudude, sealhulgas villa tootmisse, töhusatesse liigiti kogumise ja korduskasutamiseks ettevalmistamise rajatistesse, riiete ringlussevõttu, kvaliteetse ringlussevõtu tehnoloogiasse ja rajatistesse, et luua väärtust järgmistest jäätmevoogudest, ning kestliku innovaatilise disaini lahendustesse, näiteks „arukad tekstiilid“;

³⁷ 12791/19 – nõukogu 4. oktoobri 2019. aasta järeldused „Rohkem ringlust – üleminek kestlikule ühiskonnale“.

46. KINNITAB TAAS, et ehitus- ja hoonetesektor on väga materjali-, energia- ja kasvuhoonegaasimahukad ning vajavad kogu olelusringi hõlmavaid integreeritud kestlikkus- ja ringluspõhimõtteid; PEAB sellest tulenevalt TERVITATAVAKS komisjoni laiaulatuslikku lähenemisviisi hoonestatud keskkonna kohta, pidades silmas ehitistest (hooned, taristu ja ehitusvarad) nende olelusringi jooksul tekkivat märkimisväärset olemuslikku ja käitamisest lähtuvat kasvuhoonegaaside heidet ja keskkonnamõju, ning MÄRGIB, et see hõlmab nõudeid ning ehitustoodete tootmise sektori ja ka ehitus- ja kinnisvarasektori võimalikku panust kliimaneutraalse, bioloogilise mitmekesisusega arvestava, energia- ja ressursitõhusa ning ringluspõhise Euroopa saavutamiseks; TEEB ETTEPANEKU võtta arvesse ehitus- ja hoonetesektori rohestamise sotsiaalseid aspekte; TULETAB MEELDE oma palvet komisjonile uurida laiendatud tootjavastutuse kavade kasutamise võimalusi ringluspõhiste ärimudelite edendamiseks ehitus- ja hoonetesektoris; RÕHUTAB, kui oluline on nende eesmärkide saavutamiseks asjakohane koolitus ja oskuste täiendamine kogu ehitusega seotud tööjõu jaoks;
47. PEAB TERVITATAVAKS komisjoni teatist „Euroopa renoveerimislaine“,³⁸ JUHTIDES TÄHELEPANU asjaolule, et sellisel renoveerimislainel on märkimisväärne potentsiaal suurendada hoonestatud keskkonna kestlikkust, vähendades ressursi- ja energiatarbimist ning kasvuhoonegaaside heitkoguseid hoone käitamise ajal (ressursi- ja energiatõhus renoveerimine) ja hoones endas, kasutades materjalitsüklite aeglustamiseks sisseehitatud ressursse ja vajaminevat energiat kauem, samuti korduskasutades ehituselemente ja -tooteid, kasutades bioressursipõhiseid tooteid ja materjale ning ringlussevõetud tooraineid, vähendades materjalides sisalduvaid probleemseid aineid nende olelusringi jooksul, säilitades kultuuripärandit ja linnastruktuure ning kaitstes või luues kõrget kvalifikatsiooni nõudvaid töökohti; JUHIB TÄHELEPANU eelistele, mis kaasnevad selliste nõuete nagu digitaalsed hoonepassid ja toote keskkonnadeklaratsioonid kehtestamisega; MÄRGIB, et renoveerimistööd tuleb teha rangeimate heitenormide kohaselt, et aidata kaasa kliimaneutraalsele Euroopale ning vältida aastakümnetepikkust kinnistunud mõju energia ja CO₂ osas;

³⁸ 11855/20 + ADD 1 – komisjoni teatis COM(2020) 662 final.

48. RÕHUTAB, kui oluline on käsitleda kõigi ehitustoodete, sealhulgas ringlussevõetud toorainete, samuti hoonete, taristu ja muude ehitusvarade kestlikkust koos tehniliste, funktsionaalsete, energia- ja ressursitõhusate, sotsiaalsete, keskkonna- ja tervisenõuete täitmisega; RÕHUTAB, et olelusringiga seotud keskkonnamõju hindamine, ressursside kasutamine ning kasvuhoonegaaside heite hindamine hoonete, linnade, piirkondade ja riigi hoonefondi puhul võib toetada arengut ringluspõhise, bioloogilise mitmekesisusega arvestava ja kliimaneutraalse Euroopa hoonefondi suunas osana ELi kestlikkuseesmärkide saavutamisest; MÄRGIB, et ELi tasandi(te) raamistik pakub platvormi olulusringi hindamiseks ja võrdlemiseks³⁹; TULETAB MEELDE, et jäätmete raamdirektiiv kohustab komisjoni kaaluma ehitus- ja lammutusjäätmete ringlussevõtu sihtmäärasid;
49. PEAB TERVITATAVAKS komisjoni ettepanekut edendada algatusi, mille eesmärk on vähendada mulla katmist ja taastada mahajäetud tööstusalasid ning suurendada kaevandatud pinnase ohutut, kestlikku ja ringkasutust, tunnistades, et ringkasutus võib vähendada maakasutuse jalajälge ja aidata kaasa ökosüsteemi taastamisele; RÕHUTAB, et liikmesriigid peavad täielikult rakendama kehtivaid õigusakte, eeskätt Natura 2000 puhul,⁴⁰ eesmärgiga vältida uute ehitiste kahjulikku mõju bioloogilisele mitmekesisusele;
50. TOONITAB, et hoonete ehitamise või renoveerimise eelduseks kooskõlas kestlikkuse ja ringluse põhimõtetega on ohutute ja kvaliteetsete ressursi- ja energiatõhusate ehitustoodete kättesaadavus, mille jaoks on olemas ehitustoodet käsitlev tehniline, kliima-, keskkonna- ja tervisealane teave, ning RÕHUTAB, et nende tootmiseks tuleks nii palju kui võimalik kasutada kvaliteetseid ja sertifitseeritud ringlussevõetud tooraineid või kestlikult toodetud bioressursipõhiseid tooteid ja materjale;

³⁹ https://ec.europa.eu/environment/topics/circular-economy/levels_en.

⁴⁰ Direktiivid 92/43/EMÜ (elupaigad) ja 2009/147/EÜ (linnud).

(Toit, vesi ja toitained)

51. MÄRGIB, et iga uus algatus, mis käsitleb ühekordselt kasutatavate toodete asendamist toidusektoris tehniliselt ja majanduslikult teostataval viisil, peaks olema tihedalt seotud ühekordselt kasutatavate plasttoodete direktiivi rakendamisel kehtestatud meetmete hindamisega ja kestliku tootepoliitika algatuse ettevalmistamisega;
52. MÄRGIB, et vesi on üha väärtuslikum ressurss, ning TULETAB MEELDE, et on võimalik eraldada väärtuslikke materjale reovee puhastamise protsessi käigus ja reoveesetest ning et vee korduskasutamine põllumajanduses ja muudes sektorites, näiteks tööstusprotsessides, võib aidata kaasa vee tõhusale kasutamisele; RÕHUTAB, et puhastatud asulareovee korduskasutamine põllumajanduslikuks niisutuseks võib teatavatel juhtudel avaldada väiksemat keskkonnamõju kui looduslike veeallikate kasutamine; PEAB TERVITATAVAKS komisjoni kavatsust võtta vastu toitainete majandamise lõimitud tegevuskava ning kaaluda reovee puhastamist⁴¹ ja reoveesetet⁴² käsitlevate direktiivide läbivaatamist niipea kui võimalik, et suurendada nende panust ringmajandusse, tagades samas keskkonna ning inimeste ja loomade tervise kaitse, sealhulgas kaotades järk-järgult materjalitsüklitest probleemsed ained, järgides samas ka väetiste määrust⁴³;

Jäätmetekke vältimine, võimaluste loomine

(Ennetamine, ettevalmistamine korduskasutamiseks, ringlussevõtt ja muu taaskasutamine)

53. PEAB TERVITATAVAKS ringmajanduse tegevuskava keskendatust jäätmetekke vältimisele ning TOONITAB, et paljud lahendused on seotud tõhusa tootepoliitikaga, mida tuleb kajastada konkreetsetes jäätmetekke vältimise edendamisele, näiteks toodete eluea pikendamisele suunatud tegevustes ja meetmetes;

⁴¹ Nõukogu direktiiv 91/271/EMÜ.

⁴² Nõukogu direktiiv 86/278/EMÜ.

⁴³ Määrus 2019/1009/EL.

54. RÕHUTAB, et jäätmete raamdirektiivi läbivaatamisel on seatud kõrged eesmärgid, ning MÄRGIB, et nende saavutamist saaks hõlbustada Next Generation EU, mitmeaastase finantsraamistiku ja muude rahastamisvahenditega hoogustatud investeeringute kaudu; MÄRGIB, et rakendamisel esineb veel probleeme ja majanduslike vahendite, näiteks laiendatud tootjavastutuse kasutamisel on vaja kohaldada parimaid tavasid; RÕHUTAB sellega seoses laiendatud tootjavastutuse rolli jäätmetekke vältimise ja jäätmekäitlusega seotud eesmärkide saavutamisel ning ringmajanduse edendamisel; KUTSUB liikmesriike ÜLES tugevdama olemasolevate laiendatud tootjavastutuse kavade rakendamist ning INNUSTAB komisjoni uurima võimalust laiendatud tootjavastutuse laiendamiseks muudele tooterühmadele, kui see on asjakohane;
55. INNUSTAB komisjoni uurima jäätmete vähendamise ambitsioonikate ja kontrollitavate eesmärkide kehtestamist kõige mõjukamate jäätmevoogude jaoks; TOONITADES samas, et kõik uued ettepanekud peaksid põhinema põhjalikul mõju hindamisel, ning TUNNISTADES, et 2018. ja 2019. aastal kiideti heaks olmejäätmete ja pakendite ning ühekordselt kasutatava plastiga seotud ambitsioonikad ringlussevõtu eesmärgid ning nende rakendamisega tegeletakse liikmesriikides alles praegu; INNUSTAB komisjoni tegelema jäätmeid käsitlevate õigusaktide mitmete eelseisvate läbivaatamisega, rühmitades sellega seotud algatused; RÕHUTAB vajadust tugevdada parandamis- ja korduskasutussüsteeme ELis ning KUTSUB komisjoni ÜLES kaaluma seda, et intensiivistataks kogu ELi hõlmavat arutelu teatavate toodete parandamis- ja korduskasutussüsteemide üle;
56. TOETAB ELis selliste liigiti kogumise süsteemide ja valikulise sortimise süsteemide tugevdamist, mis tagavad ELi kodanikele selguse ja mugavuse, võimaldades mitte ainult saavutada suurenenud ringlussevõtu eesmäärke, vaid ka parandada ringlussevõetud toorainete kvaliteeti ning kulu- ja ressursitõhusust, kuid TOONITAB, et liigiti kogumise süsteemide mis tahes ühtlustamisel ELi tasandil tuleb järgida liikmesriikide eripärasid ning subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtet ning tugineda parimatele tavadele; JUHIB TÄHELEPANU vajadusele töötada välja liigiti kogumise meetodid ning innovaatilised sortimise ja ringlussevõtu meetodid ning suurendada suutlikkust, et tagada liigiti kogutud jäätmete nõuetekohane käitlemine ELis;

57. RÕHUTAB vajadust parandada jäätmekäitlust ja ringluspõhiseid jäätmesüsteeme kooskõlas jäätmehierarhiaga ning TOONITAB sellest tulenevalt probleemsete ainete järkjärgulise kõrvaldamise tähtsust ja TOETAB seetõttu mürgivabade ringlussevõetud toorainete tõhustatud ringlust mürgivabas keskkonnas; PEAB seetõttu TERVITATAVAKS komisjoni teatise „Kestlikkust toetav kemikaalistrateegia. Mürgivaba keskkonna loomise suunas“⁴⁴vastuvõtmist;
58. JUHIB TÄHELEPANU vajadusele täiendavate investeeringute järele innovatsiooni ja taristusse seoses tehnoloogiatega ja suutlikkusega teha ettevalmistusi korduskasutamiseks, sortimiseks ja kvaliteetseks ringlussevõtuks Euroopas, märkides samas ära vajaduse ehitada vastav taristu ja seda käitada, sealhulgas teatavatel juhtudel muu taaskasutamise jaoks, võttes samas arvesse jäätmehierarhiat ja toimides viisil, mis minimeeriks kahjulikku mõju keskkonnale ja kliimale, ning vajaduse korral toetada asjaomase sektori VKEsid; RÕHUTAB ka, et ringlussevõtu suutlikkuse parandamine ja suurendamine ning põhimõtte „ringlusse võetud Euroopas“ edendamine võivad olla tõhusad viisid jäätmete ekspordi vähendamiseks;

(Ringlussevõetud toorainete Euroopa turu tugevdamine; jäätmesaadetised)

59. PEAB TERVITATAVAKS ELi jäätmesaadetiste määruse⁴⁵ eelseisvat läbivaatamist, et täiendavalt reguleerida jäätmesaadetisi, eeskätt selliste jäätmete ekspordi kolmandatesse riikidesse, mis võivad olla kahjulikud keskkonnale ja inimeste tervisele sihtriikides, ning kindlustada saadetiste tõhus kontroll ja tugevdada ebaseaduslike jäätmesaadetiste vastast võitlust, kasutades samas digilahendusi ja elektroonilist teabevahetust menetluste tõhustamiseks, ilma et see mõjutaks keskkonnakaitse taset, ja tagada jäätmesaadetiste sujuvam toimimine ELis, mis on otsustava tähtsusega ringlussevõetud toorainete tugeva ühtse turu ülesehitamiseks rangete keskkonnanormide ja läbipaistvuse alusel;

⁴⁴ 11976/20 + ADD 1 – komisjoni teatis COM(2020) 667 final.

⁴⁵ Määrus 1013/2006/EÜ.

60. RÕHUTAB, kui oluline on tugevdada rangetele keskkonna-, ohutus- ja kvaliteedinormidele ning läbipaistvusele tuginevat ringlussevõetud toorainete siseturgu, parandamaks ringlussevõetud toorainete tarnimist ja optimeerimaks nende kasutamist, ning vähendamaks seeläbi ELi sõltuvust primaarsetest ressurssidest ja suurendamaks strateegilist sõltumatust, säilitades samas avatud majanduse; RÕHUTAB vajadust stimuleerida ringlussevõetud toorainete kasutamist uutes toodetes; TOONITAB selles kontekstis, kui tähtis on töötada kogu väärtusahela huvides välja Euroopa ringlussevõetud toorainete sisalduse ja kvaliteedi normid ja sertifitseerimine ja edendada ülemaailmseid norme ja sertifitseerimist ning kasutada nende nõudluse stimuleerimiseks riigihankeid, ning KUTSUB liikmesriike ja Euroopa institutsioone ÜLES neid vahendeid kasutama;
61. INNUSTAB komisjoni hindama peamiste ringlussevõetud toorainete turuvaatluskeskuse loomise teostatavust, kasutades digiplatvormi, et muu hulgas kaardistada ringlussevõetud toorainete pakkumine ja nõudlus ning seeläbi hõlbustada ringlussevõetud toorainete siseturu toimimist ja võimaldada edukat koostööd ettevõtjate vahel, edendades nii tööstussümbioosi ja tööstusliite;
62. TOONITAB, kui olulised on ühtlustatud kriteeriumid selle kohta, millal jäätmed lakkavad olemast jäätmed, ning kui tähtis on standardimine, mis võib oluliselt parandada ringlussevõetud toorainete turgu; PEAB TERVITATAVAKS komisjoni plaane töötada vajaduse korral teatavate jäätmevoogude jaoks välja kogu ELi hõlmavad lisakriteeriumid selle kohta, millal jäätmed lakkavad olemast jäätmed; MÄRGIB, et need kriteeriumid peaksid olema halduslikult rakendatavad; INNUSTAB komisjoni laiendama analüüsi kõrvalsaadustele;

63. RÕHUTAB vajadust käidelda jäätmeid nii kõrgel jäätmehierarhias kui võimalik ning lõpetada niipea kui võimalik töötlemata olmejäätmete prügilasse ladestamine kõikides liikmesriikides, võttes arvesse äärepoolseimate piirkondade eriolukorda, ning TULETAB MEELDE prügilasse ladestamise kahjulikku mõju keskkonnale, kliimamuutustele ja ringmajanduse loomise eesmärgile; RÕHUTAB liigiti kogumise, sortimise ja kvaliteetse ringlussevõtu olulisust ning põletamisvajaduse minimeerimise tähtsust; TOONITAB vajadust sihipärasemate meetmete järele, et ennetada jäätmete ebaseaduslikku ladestamist ning käidelda jäätmeid keskkonnahoidlikul viisil; RÕHUTAB vajadust ehitada ja käitada asjaomast taristut nii, et tervisele, keskkonnale ja kliimamuutustele avalduv kahjulik mõju oleks minimaalne;

Ringmajandus ja digitehnoloogia

64. TOONITAB, et digiüleminek on ringmajanduse toimimiseks keskse tähtsusega, suurendades ressursitõhusust ja väärtuse säilitamist väärtusahelates, näiteks võimaldades tooteteabe liikumist, luues seeläbi läbipaistvust ja usaldust ettevõtjate, reguleerivate asutuste ja tarbijate jaoks, tagades samas kõrgel tasemel andmeturbe; KUTSUB komisjoni TUNGIVALT ÜLES esitama ettepaneku digitaalse tootepassi kohta, mis võimaldab toodete tuvastamist ja jälgimist ning sisaldab teavet muu hulgas päritolu, koostise, sealhulgas probleemsete ainete esinemise, kriitilise tähtsusega toorainete sisalduse ja ringlussevõetud toorainete sisalduse kohta ning võimalusi või juhiseid korduskasutamise, parandamise ja kogumise kohta kasutuselt kõrvaldamisel, demonteerimisel ning jäätmetena käitlemisel; RÕHUTAB digitehnoloogia võimalusi seoses tõhusama jäätmekäitlusega alates jäätmete kogumisest, sortimisest, taaskasutamisest ja käitlemisest kuni ringlussevõtu suutlikkuse parema kavandamiseni;

65. INNUSTAB komisjoni looma koostöös liikmesriikidega ja sidusrühmadega standardse Euroopa andmeruumi ringmajanduse nutirakenduseks, mis hõlmab andmeid väärtusahelate kohta ja tooteteavet; PALUB komisjonil hinnata koostöös liikmesriikidega, milliseid olemasolevaid andmebaase ja õigusaktide alusel kogutud andmeid saab kasutada digitaalsete tootepasside lähtepunktina; RÕHUTAB vajadust andmete jagamise normide ja protokollide järele, et tagada andmete kasutamise koostalitlusvõime ja ohutus;
66. KINNITAB vajadust vähendada IKT, digitehnoloogia, digilahenduste ja seotud teenuste CO₂, energeetilist ja materiaalist jalajälge; KUTSUB komisjoni TUNGIVALT ÜLES kehtestama IKT-süsteemidele ning elektri- ja elektroonikaseadmetele ökodisaininõuded või kohandama juba olemasolevaid, et suurendada korduskasutatavust, vastupidavust, parandatavust ja ringlussevõetavust ning hõlbustada demonteerimist ja ekstraheerimist komponentide ja mitteohtlike ainete taaskasutamiseks, keskendudes eeskätt kriitilistele toorainetele;
67. INNUSTAB komisjoni ja asjaomaseid sidusrühmi kaasama ringmajanduse tegevuskava meetmete rakendamisse kõik kestliku digiülemineku võimalused; KUTSUB liikmesriike TUNGIVALT ÜLES mobiliseerima sellised avaliku ja erasektori investeeringuid, sealhulgas taaste- ja vastupidavuskavade kaudu, mis toetavad kliimaneutraalsuse ja ringmajanduse saavutamist muu hulgas IKT-sektori panuse abil;

Ringluse võimaldamine, edendamine ja integreerimine ühtsel turul

(Hästi toimiv ühtne turg)

68. RÕHUTAB, et ühtse turu hea toimimine on rohe- ja digiülemineku edu võti, kuna see loob kriitilise massi innovaatilise ja kestliku tootmise ja tarbimise edendamiseks;

69. RÕHUTAB vajadust tõhusate regulatiivsete ja mitteregulatiivsete vahendite selge ja järjepideva raamistiku, eelkõige ühtlustamise ja vastastikuse tunnustamise järele, et suurendada kestlike ja ringluspõhiste mudelite konkurentsivõimet ning suurendada sidusrühmade jaoks usaldusväärsust ja stabiilsust; JUHIB sellega seoses TÄHELEPANU investeeringute edendamise vajadusele ja tähtsale võimendusele, mida majanduslikud vahendid võivad luua ringmajanduspõhiste ärimudelite konkurentsivõime suurendamiseks;
70. JUHIB TÄHELEPANU ühtsel turul esinevale asümmeetria probleemile, mille põhjuseks on lineaarsete (madala tootmiskuluga, keskkonnapiiranguteta) toodete ja ringluspõhiste toodete (toodetud ringmajanduse põhimõtete kohaselt) samaaegne olemasolu, mille põhjuseks on paljuski toodete suurenenud internetimüük; TOONITAB sellest tulenevalt uuel turujärelevalve määrusel⁴⁶ põhineva tõhusa ja kogu ELi hõlmava turujärelevalve rolli ja täitmist mitte ainult tarbijate hüvanguks, vaid ka ettevõtjatele võrdsete võimaluste tagamiseks;
71. RÕHUTAB selge ja järjepideva õigusraamistiku tähtsust nii avaliku kui ka erasektori investeeringute suunamisel innovaatilisse ringluspõhisesse ettevõtlusesse ja taristusse, et tagada üleminek kliimanetraalsele ELile 2050. aastaks; TOONITAB, kui tähtis on kestliku rahanduse tegevuskava ja eriti ELi taksonoomia, mille alusel antakse suuniseid, et teha kindlaks ringmajandusele üleminekut soodustavad tegevused; seetõttu RÕHUTAB Next Generation EU ja mitmeaastase finantsraamistiku rahastamise potentsiaali võimendada erakapitali toetamiseks investeeringuid ringluspõhistesse tavadesse ning KUTSUB kõiki liikmesriike ÜLES kasutama oma riiklikke taaste- ja vastupidavuskavasid ringmajanduse investeeringute edendamiseks; KUTSUB komisjoni ÜLES töötama välja ringluskriteeriumid taksonoomiamääruse⁴⁷ kontekstis ning asjakohase teabe avalikustamise muud kui finantsaruandlust käsitleva direktiivi⁴⁸ kontekstis, tagades samal ajal nendevahelise sidususe;

⁴⁶ Määrus 2019/1020/EL.

⁴⁷ Määrus 2020/852/EL.

⁴⁸ Direktiiv 2014/95/EL.

72. RÕHUTAB, et ringmajandusele ülemineku põhikomponentideks on keskkonnale kahjulike toetuste vähendamine ja järkjärguline kaotamine;
73. TUNNISTAB riiklike stiimulipakettide täiendavat rolli meie majanduse taaskäivitamisel ja ümberkujundamisel ringluse suunas ning HINDAB Euroopa poolaasta protsessi raames antud riigipõhiste soovitude hiljutist keskendatust selliste meetmete suunamisele; MÄRGIB, et rahaliste vahendite tõhusat eraldamist saab toetada vastastikuse õppimise, nõustamisteenuste ja tehnilise nõustamise kaudu;

(Teadusuuringud, teave, haridus ja koolitus ning kodanikuühiskonna võimestamine)

74. TOONITAB, et teadusuuringud, innovatsioon, teave, haridus ja koolitus ning koostöö ettevõtjate ja tööstusega on ringmajandusele üleminekul keskse tähtsusega, eelkõige üldsuse, poliitikakujundajate ja muude asjaomaste sidusrühmade teadlikkuse suurendamisel, et võimaldada neil täiel määral osaleda liikumises kestlikuma eluviisi ja tarbimisharjumuste poole;
75. RÕHUTAB vajadust võtta arvesse ringmajandusele ülemineku sotsiaalset mõõdet, võttes arvesse oskuste arendamise (ümber- ja täiendõpe), elukestva õppe, haridus- ja koolitussüsteemide kohandamise ja ajakohastamise ning käitumise muutmise vajadusi ning vajadust sotsiaalselt kaasava ja õiglase ülemineku järele, samuti teatavate sotsiaalsete rühmade ning liikmesriikide ja piirkondade konkreetseid väljakutseid; RÕHUTAB uue Euroopa oskuste tegevuskava⁴⁹ tähtsust majanduse ringluspõhise ja keskkonnahoidliku taastumise ning digiülemineku kontekstis;

⁴⁹ 9349/20 – komisjoni teatis COM(2020) 274 final.

76. RÕHUTAB linnade ja piirkondade olulist rolli ja potentsiaali ringmajandusele üleminekul, toonitades kohalike lähenemisviiside tähtsust, ning MÄRGIB Next Generation EU ja ühtekuuluvuspoliitika rahastamise märkimisväärset potentsiaali linnade ja piirkondade ringmajanduse algatuste toetamisel ja kohapeal töökohtade loomisel;
77. RÕHUTAB, et teadusuuringute ja innovatsiooni sihtotstarbeline rahastamine kavandatava programmi „Euroopa horisont“ (2021–2027) raames võib aidata edasi arendada Euroopa juhtpositsiooni kestlike ja ringluspõhiste tehnoloogiate ning innovaatiliste ringluspõhiste ärimudelite valdkonnas;
78. TUNNISTAB VKEde olulisi probleeme ja vajadust toetada VKEde suutlikkuse suurendamist, kasutades olemasolevaid võrgustikke nagu Euroopa ressursitõhususe teadmuskeskus (EREK) või Euroopa ettevõtlusvõrgustik (EEN), ning RÕHUTAB, kui olulised on üleminekuid hõlbustavad klastrid ja ringluspõhise innovatsiooni, uute tehnoloogiate ja tööstussümbioosi kasutuselevõtmine VKEde poolt; RÕHUTAB, et ringmajanduse saavutamisel on oluline roll pädevuskeskustel ja innovatsioonitaristul, millele ettevõtjatel on võimalikult laialdane ligipääs ning kus nad saavad omandada ökodisaini ja keskkonnahoidliku ettevõtluse juhtimise alaseid oskusi;
79. TOONITAB sidusrühmade kaasamise keskset rolli ringmajandusele üleminekul ning kutsub komisjoni üles kasutama potentsiaali, mida pakuvad Euroopa ringmajanduse sidusrühmade platvorm, mida juhitakse ühiselt Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega, ja muud liikmesriikides olemasolevad platvormid;
80. MÄRGIB, et mitmekordistunud on kestlikkusalaste, sealhulgas kodanikuühiskonna esitatud algatuste arv eeskätt rõivasektoris, ning KUTSUB komisjoni ja liikmesriike ÜLES seda suundumust toetama ja innustama;

Ülemaailmsete jõupingutuste eestvedamine

81. TOETAB komisjoni eesmärki edendada ülemaailmselt üleminekut ringmajandusele, sealhulgas ka asjakohase rahvusvahelise koostöö tugevdamise kaudu;
82. RÕHUTAB rahvusvahelise ressursside tööühma järeldusi ülemaailmse ressursikasutuse kohta ning materiaalsete ressursside kaevandamise ja töötlemise mõju kohta, KUTSUB komisjoni ÜLES uurima võimalust määratleda „turvaline tegevusruum“ loodusvarade kestlikuks kasutamiseks ja alkatama ülemaailmse arutelu loodusvarade majandamise ja praeguse olukorra parandamise võimaluste üle, sealhulgas rahvusvahelise kokkuleppe kaudu;
83. PEAB TERVITATAVAKS komisjoni algatusi kahe- ja mitmepoolsete dialoogide soodustamiseks ning ringmajanduse põhimõtete integreerimiseks vabakaubanduslepingutesse, ELi välispoliitika rahastamisvahenditesse ning ringmajanduse põhimõtete mõistmise ja toetamise edendamisse kogu maailmas, näiteks ringmajanduse missioonide kaudu; KUTSUB komisjoni ja liikmesriike ÜLES jätkama koostööd kõikidel asjakohastel foorumitel, sealhulgas ÜRO Peaassambleel ja ÜRO Keskkonnaassambleel; PEAB sellega seoses TERVITATAVAKS komisjoni ettepanekut alkatada ÜRO Keskkonnaassamblee viiendal kohtumisel (UNEA-5) õiglasele üleminekule suunatud ringmajanduse ja ressursitõhususe ülemaailmne liit;
84. PEAB TERVITATAVAKS komisjoni algatust jõuda ülemaailmsele kokkuleppele plasti osas, et minimeerida plasti, sealhulgas plastijäätmete negatiivset mõju keskkonnale, ning PÜHENDUB tööle eesmärgiga saavutada selline ülemaailmne kokkulepe eeskätt plastist mereprügi ja mikroplasti vähendamiseks ning INNUSTAB liikmesriike ja komisjoni jätkama vahepeal meetmete võtmist riiklikul ja piirkondlikul tasandil;

85. RÕHUTAB kemikaalide kasutamise rahvusvahelise strateegilise lähenemisviisi (SAICM) raames toimuva protsessi tähtsust, et teha kemikaalide käitlemise rahvusvahelise konverentsi (ICCM) järgmisel kohtumisel otsus tugeva raamistiku kohta, mis käsitleb kemikaalide ja jäätmete ohutut käitlemist pärast 2020. aastat;
86. TOETAB ambitsioonikaid rahvusvahelisi meetmeid kõigis poliitikavaldkondades, mis on olulised ülemaailmse ringmajandusele ülemineku kiirendamiseks ja milleks on näiteks jäätmekäitlus, kemikaalide käitlemine ning võitlus ebaseaduslike jäätme- ja kemikaalisaadetiste vastu mitmepoolsetes keskkonnalepingutes, nagu ohtlike jäätmete riikidevahelise veo ja nende kõrvaldamise kontrolli Baseli konventsioon ning teatavate ohtlike kemikaalide ja pestitsiididega rahvusvaheliseks kauplemiseks nõusoleku saamise korda käsitlev Rotterdami konventsioon;

Ringmajanduse suunas tehtavate edusammude järelevalve

87. RÕHUTAB tõhusa järelevalveraamistiku (sealhulgas kosmosetaristu, näiteks Copernicuse ja Galileo/EGNOSe kasutamine) tähtsust, et hinnata edusamme ohutu ja kestliku, kliimaneutraalse, bioloogilise mitmekesisusega arvestava ja ressursitõhusa ringmajanduse suunas liikumisel;
88. PEAB TERVITATAVAKS komisjoni kavatsust tugevdada ülemineku järelevalvet ja ajakohastada ringmajanduse seireraamistikku ning MÄRGIB sellega seoses ÄRA Bellagio protsessi väärtuslikku panuse; TOONITAB siiski, kui oluline on vältida tarbetut haldus- ja majanduslikku koormust ning kasutada tõhusalt olemasolevaid statistika- ja järelevalvesüsteeme;
89. TULETAB MEELDE vajadust näitajaid veelgi täiustada või kaaluda uute näitajate väljatöötamist, et paremini hõlmata kogu väärtusahela ulatuses toodete ja teenuste olulusringi ning võtta kasutusele uued ja ringluspõhised ärimudelid ja lähenemisviisid ressursside tarbimise juhtimiseks; INNUSTAB sellega seoses komisjoni uurima tihedas koostöös liikmesriikidega, kuidas nende näitajatega saaks kehtestada sihttaseme ELi soovitusliku ringmajanduseesmärgi jaoks;

90. INNUSTAB komisjoni ja teisi ELi institutsioone tegema koostööd innovaatiliste parameetrite kindlaksmääramisel, et ringlust paremini hinnata, kasutades ära digiüleminekut, kuid võttes samas täielikult arvesse liikmesriikide sotsiaal-majanduslikku konteksti; RÕHUTAB kasu, mida annab ajakohastatud raamistiku vastavusse viimine muude olemasolevate kestlikkuse vahendite ja algatustega, pidades silmas kestliku arengu eesmärkide täielikku rakendamist.
-